

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor
 10 fill. vagy egy □ cm.
 hely 4 fill. — Nyiltér
 és magánérdekű ismer-
 tetés soronkint 40 fill.
 —
 Megjelenik naponkint
 reggel 6 órakor,
 hétfőn vagy ünnepe után
 déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Agrárizmus, merkantilizmus.

Debreczen, márczius 20.

(—s.) Manapság két jelszó divik, két jelszó alatt oszolnak ellenséges két táborra a haza fiait, az agrárizmus és merkantilizmus jelszavai alatt.

Az agrárizmus a földmivvelésügy és a földmivvelési érdekek felkarolását sürgeti a merkantilizmus megrendszabályozásával; a merkantilizmus pedig tiltakozik az ellen, hogy 5t megrendszabályozni kellene, annál is inkább, mivel a földmivvelésügynek semmi haszna, de ellenkezőleg, csak kára lehetne belőle.

És az agráristák s a merkantilisták gyűlölködve és harcra készen állanak, holott ennek a szegény országnak igazán nincsen szüksége még több szétválasztó erőre és jelszóra. Hiszen nálunk a merkantilizmus époly gyenge lábon áll, ép annyira rászorul a támogatásra, mint az agrár érdekek s a lehető leg-egészségtelenebb tünetnek tartjuk, mikor ez a két életbe vágó érdek egymással szembe állítatik ahelyett, hogy párhuzamos fejlesztés és támogatás tárgyai lennének.

Egyébiránt az intéző körök nem-

csak hogy szintén így gondolkoznak, de e szerint cselekednek is; vannak azonban, a kik telekiabálják a világot tulzott agrárius eszmékkel, mire aztán a merkantilisták szintén szervezkednek tulzott igényeikkel, hogy meginduljon egy veszedelmes széthuzás, melynek majd szegény Magyarország adja meg az árát.

Az igazság pedig középen van, és a kormány bölcsesége meg fogja azt találni ezentul is úgy, mint eddig, nem állván sem az egyik, sem a másik tábor mellé és így minden reményünket a kormány tapintatába és okosságába vetjük, mely meg fogja akadályozni, hogy az agrár-merkantil villongásokból pusztító háborura ne kerülhesen sor.

Az agrár érdekeket komoly támogatásban részesíteni nálunk nemzeti feladat, sőt a földbirtokoknak lehetőleg magyar kézben való megtartása is, de ép annyira nemzeti érdekünk az is, hogy virágzó iparunk, kereskedelmünk, gyáraink legyenek, a mi pedig chimerává lesz, ha hadat izenünk a merkantil köröknek és érdekeknek.

Nálunk különben, ha a merkan-

tilizmusnak vannak kinövésai és visszaélései, azok még mindig nem azért vannak, mivel a merkantilizmus tulfejtett volna, ellenkezőleg, épen mivel a kezdetlegesség inszolidsága s megbizhatlansága érezhető még itt-ott fejletlen kereskedelmi viszonyaink mellett, — mi pedig nem fogunk azzal segíteni, ha elnyomjuk a merkantil érdekeket.

Különben erről szó sincs, mert bár igaz, hogy az érdekelt körök a sajtóban, a kamarákban, szövetkezetekben s mindenhol, a hol irni és beszélni lehet, megindították egymás ellen a guerilla-háborút, de a kormány rendületlenül csinálja azért a maga okos politikáját, mely sem agrárius, sem nem merkantil, hanem a jog, törvény és igazság kiegyenlítő politikája.

Hegedüs és Darányi nem szemben állanak egymással, de párhuzamosan fejlesztik a földmivvelés és a kereskedelem ügyét Magyarországon.

Érdekeltségi inkompatibilitás. Az összeférhetlenségi törvény revidáló képviselőházi bizottság ma fog tanácskozni meg-
 bíztatásának legnehezebben megoldható része, ama kérdés fölött, hogy miként szabályoztassék az új törvényben a képviselők s

TÁRCZA

Egy boldog ember.

— Történeti elbeszélés. —
 Irta: Király Miklós.

Sötét felhő borong magyar hazánk egén. Az irigység, a viszálykodás ördöge dühöng fent és alant, a főurak kastélyaiban úgy, mint a szegények viskóiban.

Az a nép, mely viszálykodásával maga ásta meg a sírját önmagának Mohács vérmezején, nem akar okulni a multak eseményein, hanem mint észvesztett ember: irigykedik, ezivakodik folyvást.

Két királya van hazánknak.

Az egyik — mert saját véréből való vér — nem kell neki.

„Mit? Bátor Opos unokája hajtsa meg térdét egy Szapolyai előtt? Nem, soha! Ha már én magam nem lehetek király, legyen azzá inkább egy idegen, de magyarból lett uralkodót nem fogok tisztelni soha! . . .“

Igy beszélt Báthori István, az ország nádora, s így beszélt a főurak nagyrésze. Es behívták ellenkirályul Ferdinánd osztrák főherceget, szerencsétlen II. Lajos királyunk sógorát.

Most már nemesak a török pusztította árva hazánkat, hanem a német is.

Melyik volt különb a másiknál?

Megfelel reá a részrehajlást nem ismerő történelem, mely följegyezte, hogy egyik a másikat felülmulni igyekezett a rablásban és öldöklésben.

Északon felgyújtott városok lobogó lángjai világítják be a sötét éjszakát, nyugaton menekülő népesoport szivrázó jajjal töltik be a levegőt; délen égő falvak felszálló füstje borítja homályba a napot, míg kelet

felé lánczrafüzött rabokat kísérnek, akikre örökös szolgaság, kínos halál, vagy a sötét börtön büzhödött levegővel telített nyirkos ürege vár.

Siralomnak, pusztulásnak képe mindennütt szerte a hazában.

És nincs, aki segítsen, nincs, aki védő kart nyújtson!

A szenvedés ezer neme, a penészes börtön, az öldöklő gyilok éle alatt pusztul a magyar, mint a komor ősz fagyos lehelletére hull a hervadó virág, a megsárgult levél.

I.

Szapolyai János királynak 1540 ben bekövetkezett halála sem ölte meg a versengés és gyűlölködés ördögét, sőt ezután még ujult erővel, rémesebben dühöngött az.

A reformáció ekkor már — a folytonos és kegyetlen üldözések daczára is — oly erős gyökeret vert hazánkban, hogy nemesak a köznemesek és pór nép nagyrésze vallotta azt, de a főurak közül is többen egész nyíltan mellé állottak, védelmére keltek.

János király Martinuzzi (Frater) György nagyváradi püspökön kívül két oly férfit (Petrovics Péter temesi grótot és Enyingi Török Bálintot, a hadvezért és duszgazdag főurat) nevezett ki kiskoru fia: János Zsigmond gyámjául, a kik mindketten az ujtott vallás híveinek vallották magukat s annak erős oszlopai voltak.

Most már az eddig egymást „török”-nek, „német”-nek gunyolt magyarok között feles számmal voltak „eretnekek” is, a kiket aztán a „nem eretnekek” jobban gyűlölték, mint az igazi németet, vagy a valóságos törököt.

A kétszínűsködés nagymestere Marti-

nuzzi püspök fondorkodása által oda tudta vinni utoljára is a dolgot, hogy a kiskoru János Zsigmondnak mindkét evang. érzelmű gyámja eltávolított. Eggedül maradván a püspök a kormányon, elérkezettnek látta az időt arra, hogy régi tervét megvalósítsa. Erdély átadása iránt alkuba bocsatkozott Ferdinánd királylyal, s az 1551-ik évben kiskoru gyámját országa elhagyására kényszerítette.

E hír hallatára új hadjáratot indított a szultán szerencsétlen hazánk ellen kiskoru védenoze Szapolyai János Zsigmond érdekében.

E hadjárat hazánk történetét sok gyászos, de egyszers mind sok fényes, a hazaszeretetről tündöklő lapokkal is gazdagította.

Achmet pasa nagyvezér Temesvár elfoglalása után feltartóztatlanul nyomult előre beljebb és beljebb az ország szive felé . . .

Az 1552-ik év egy őszi reggelén Szolnokvár védői arra ébredtek fel, hogy a török, mint méhraj, lepi el a vár körül elterülő sikmezőt, s a Zagyva és Tisza partjain utcasarkokat képezve felérlelenek a megszállhatatlan méhkasok: a törökök tábori sátrai.

Szolnokváranak Nyári Lőrincz volt parancsnoka.

A vár a Zagyva folyónak a Tiszába ömlésénél nem valami világhírű erősség, de számbavehető védelmi pont volt, mely egyideig feltartóztathatta, vagy épen meg is akaszthatta volna utjában az elbizakodott gögös hadvezért, ha a parancsnoknak elegendő erő és anyag van rendelkezése alatt, de a bécsi urak veszni hagyták szegény Nyárit Szolnoknál, mint veszni hagyták 14

esetleg a főrendiházi tagok érdekeltségi összeférhetetlensége. A bizottság tanácskozásai előreláthatólag igen hosszú időt fognak még igénybe venni, a minnek főoka az a szokatlan, hogy ne mondjuk esodálatos tárgyalási mód, melyet a bizottság megállapított. Mindjárt érdemleges tárgyalásainak megkezdésekor elhatározta tudniük a bizottság, hogy mindenekelőtt szabad eszmecsere-t folytató az előadó által összeállított kérdőpontok fölött (ez az eszmecsere most van folyamatban); ennek megtörténte után általános vita tárgyává teszi magát az inkompatibilitás ügyét; aztán a már megvitátott kérdőpontok fölött határozatokat hoz (ami természetesen nem fog menni újabb vita nélkül). Majd albizottságot küld ki törvénytervezetnek a megállapodások alapján való kidolgozására; végezetül pedig magát az előkészítendő tervezetet veszi tárgyalás alá. Hogy ilyen öt felvonásos tanácskozási mód mellett ezen az országgyűlésen semmi sem lesz az egész revízióból, több, mint bizonyos. Egyébként igaza van a képviselőház egyik tekintélyes tagjának, a ki azt jegyezte meg, hogy:

— Minek sietni az új inkompatibilitási törvény megalkotásával, mikor a régít sem tartják meg.

Két tárca költségvetésének tárgyalása.

— Országgyűlési exprez-tudósítás. —

Budapest, márczius 20.

Elnök Perczel Dezső. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után elnök bemutatja a kolozsvári főügyészségnek felterjesztését, melylyel a büntető tvkönyv 269 §. értelmében felhatalmazást kér Gárdus Juon vármegyebeli Mőhács községi lakos részéről az országgyűléssel szemben elkövetett nyilvános becsületsértés megtorlása ügyében. Kiadatik az igazságügyi bizottságnak.

A lótenyésztés tételénél Széchenyi Aladár gróf: Beszél az állattenyésztés nagyfontosságáról, a kormánynak kötelessége a lótenyésztést fejleszteni. A jelenlegi irány megfelel a követelményeknek, ettől eltérni

ugrás lenne a sötétbe. Mindazt amit Makfalvay Géza az általános vitában elmondott magáévá teszi s nem akar ismétlésekbe bocsátkozni. Figyelmébe ajánlja a miniszternek a mezőhegyesi lófajnak tenyésztését, mert ez a lófaj kitűnőségénél fogva veteke dik a legjobb lófajokkal.

Darányi Ignác: Kiemeli, hogy fogunk módot és alkalmat találni, hogy a kivándorlást megakadályozzuk.

Ezután a tételt megszavazzák.

A csatornázás tételénél felszólal Besseney Ferencz, állami öntöző csatornákat sürget, melyekből a gazda a saját földjére öntöző ágakat vezetett. A tételt elfogadja.

Tisza István gr.: A Szamos szabályozási munkálatokat sürgeti. A társaság már többször felírt a miniszterhez a kisajátítások ügyében. De hasztalan. Felhívja a figyelmét arra a veszedelemre, a mely Ság községnél van, azáltal, hogy a társaság által eszközölt domb átvágás szűk keskeny. A kormánynak kellene ezt is kiépíteni; mert tavaly is csak a gondviselés óvta meg a — jégterhelés folytán — a közjogot a nagy katasztrófától.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter: A Duna-Tisza közti öntözésre tervezet van készen, de az érdekelteknek is áldozatot kell hozni. A Szamos-szabályozást az állam magára vállalta; igaz. Az is igaz, hogy ő ellene van a kisajátítások ellen. Nincs fogalma a Háznak, hogy ezen czímen milyen visszaélések történnék. Egy vagyont szereztek ezzel némelyek. (Mozgás.) Kénytelen leszek a kisajátításról újabb törvényes intézkedéseket ajánlatba hozni. A mi a Szamos szabályozását illeti, a kormány olyan áldozatokat hozott, a melyet más szabályozással nem tett. Eddig is 1.300.000 koronát költöttek és elő van irányozva 1.600.000 korona. Egyébiránt osztja Tisza István abbeli nézetét, hogy Ság községnél egy dombot kell átvágni. A tételt elfogadják.

A szőlők rekonstrukciónál Barta Ödön foglalkozik az agrárbank kölcsönügyletével, a szőlészeti szakoktatással, — a szőlőmunkások baleset és munkaképtelenség ellen való biztosítását követeli. A ruténeket a szőlőművelésre igen jól lehetne felhasználni.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter elismeri, hogy a munkások hitelkérdése megoldásra vár. A szőlők értéke tetemesen emelkedett, de nem tisztán az agrárbank kölcsönügye miatt. A szőlőmunkásügyét nem hagyagolja el, van 43 állami munkástelep, mindegyik egy tanfolyammal. Barta Ödön minap azt akarta, hogy a minisztert szembeállítsa a liberálisokkal és a mezőgazdákkal, most az egész parlamenttel hozná ellentétbe a rutén akció bírálatával. Ez nem fog sikerülni.

Az állami fürdők és kinestári birtokok tételénél Zeyk Gábor a vizaknai fürdő fejlesztését ajánlja a miniszter figyelmébe. (Eljenzés. A szónokot számosan üdvözik. Nagy derűtség.)

Darányi Ignác földmivelségi miniszter kijelenti, hogy iparkodni fog minden tőle telhetőt megtenni.

A Ház a többi tételt észrevétel nélkül letárgyalja; a földmivelségi tárca költségvetésének részletes tárgyalását zajos éljenzés közben fejezik be.

Öt perc szünet után következett a vallás és közoktatásügyi tárca költségvetését.

Az elnök kijelenti, hogy a betegsége miatt távollevő minisztert Zsilinszky Mihály államtitkár fogja helyettesíteni a költségvetés tárgyalásánál.

Lehoczky Antal a nemzetiségek hazafiságáról és a felvidéki népiskolák szomorú helyzetéről szól; kéri a kormányt, hogy ne hanyagolja el a felvidék iskoláit. A költségvetést elfogadja. (Elénk helyeslés a jobb oldalon.) Utána Boda Vilmos szolt.

Komjáthy beszéde után többen szóaltak fel személyes kérdésben.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Kvóta-bizottság.

Budapest, márczius 20. Széll Kálmán holnap indítványozni fogja a kvóta-bizottság megválasztását. A bizottság tagjai ugyanazok lesznek, kik eddig voltak.

évvel később Zrinyi Miklóst, a magyar Leonidást Szigetvár alatt . . .

Hosszan nézte jó Nyári Lőrincz a törökök készülődéseit, tábori eszközeit; látta, mint nyüzsgő a beláthatatlan embertömeg a vár körül s mint vontatják a faltörő ágyukat közelebb-közelebb a várhoz.

Elnézte hosszan, elnézte egész nap, csak alkonyodáskor hagyta oda a vár bástyáit. Szobájába vonult s nyugtalanul járt-kelt sötét aggodalmak, komor gondok s kínzó kétség között.

Künn komor idő volt. Hideg szél süvöltött végig a sik rónán, de neki oly forró, oly fullasztó volt szobája levegője, hogy ablakait kellett felnyitni, különben — úgy érezte — meg kell fulladnia.

Az ablaknyíláshoz állott. Forró arcát friss lég csapdosta, füleibe a csipős szél hangokat hozott, miktől egész lényében megremegett, . . . e hangok azt adák hírül, hogy a vár alatt ébren vannak.

Csengett-bongott a török tábor. Egész éjjel hangzott a muezzin egyhangú kiáltása s az imámok, dervisek éneke.

Mit tegyen? Hogy álljon szembe a borzasztó erővel ő, a kinek mindössze is alig van pár ezer embere, a kiket hamarjában a maga költségén össze tudott szedni, azok is spanyolok, németek, magyar alig akad meg köztük.

— Ejh! mit aggódsz gyáva szív! Mit félsz? mit remegsz? hisz a félelem csak a gyengék, a gyávák barátja. Mit fogna mondani az utókor rólam, egy Nyári Lőrinczről, ha hogy gyáva lennék? Nem, ha veszni kell, veszszek el becsülettel, de hazám elleniségének nem adom meg magamat soha!

Igy biztatja magát a hőslélekű vezér, s éjfél körül kimerülve dől egy kerevetre.

Az izgatott lélek elfáradt, nem bírja tovább a kínzó gyötrelmet, megpihenni vágy... s Nyári Lőrincz a jóltevő álmot puha karjaiba veti magát akaratlanul is.

Alszik. De háborgó lelke küzködik, mintha ébren volna. A nyugalom nem ad enyhülést törődött testének, mert álma rettenetes! Véres csatában van. Vér, halál mindenütt. Ő, pusztit, de vitézei a csata viharában magára hagyják őt . . . száz kard szurja egyszerre keresztül . . . Nagyon sikolt, szívéhez kap, azután beszél összefüggés nélkül érthetetlen szavakat.

— Ne bántatok, ne bántatok! hagyjatok pihenni, hagyjatok nyugodni. Olyan jólesik nekem itt e puha pázsiton aludni egy kisé! . . .

De nem hagyják nyugodni. Ugy tetszik neki, mintha valaki mozgatná, ébresztgetné, költögetné.

— Ebredj uram! — Hallod-e jó uram! — Nagy a veszély, hallod-e? — Ebredj édes uram!

— Ki vagy? Mit akarsz? Miért háborgatod nyugalmamat?

— Kelj fel uram, én vagyok itt. Hü szolgálád van itt. Nincs a várban egy lélek sem kettőnkön kívül . . .

— Mi . . . mi az . . .? — kiált talpra ugorva Nyári Lőrincz. — Megőrültél ember? Szólj, beszélj . . . vagy torkodon akad a hazug szó, mit kimondani is elég vakmerő valál.

— Csenedesdjél uram! Igazat mondok. A várban csak mi vagyunk ketten: én és te! . . .

— Hát a többiek? Hova lettek? Merre mentek? A föld nyelte el őket? Szólj . . . ne kényszerítselek kardommal beszélni.

— Elszöktek uram! A legutolsó most

ment ki a kapun. Menjünk mi is utánuk jó uram, ketten úgy se védhetjük meg e fészket. Miért mennél szándékosan a halálba? Kit várna majd ifju h'tvesed, a kinek bálvány, oltárképe vagy . . .

— Hallgass! mert megőrülök. Nem igaz, nem hihetem.

— Jer, nézd meg és győződjél meg, hogy igazat mondok. Jer, jer édes uram! — rimámkodik a hü ember s urát, kinek lábai mintha földbe gyökereztek volna, vonja magával ki a vár udvarára, a hol saját szemével győződjél meg az iszo nyu valóról a kétségbeesett vezér.

— Irtozatos! irtozatos! A gyávák, a hülyék, a hazaárulók! — s lőt-fut, mint a kölykeiktől megfosztott oroszán s visszaroohan oda, hol szolgálja felébreszté s lekapva egy széles csatabárdot a fairól, böszült dühvel mondja hü fegyvernökének:

— Menjünk fiam utánok, e bárd megtanítja majd a hitszegőket, a gyávákat, a hazaárulókat . . . S rohanva nyargal a vár kapun ki a vak éjbe, a dühös fájdalomtól tébolyodottá vált ember.

Szolgája alig ér nyomába . . .

A szél sivit. A tél hold bujkálva ki-k-inéz a rongyos felhők mögül. Nyári Lőrincz megáll s hosszan néz az elhagyott vár felé, mely oly kísértetiesen világít a hold fényében . . . s mégis — úgy tetszik neki — mintha hívólag integetne, mintha haragosan nézne ő reá s szemrehányó szavakat intézne ő hozzá:

— Szégyen, gyalázat és átok rád te gyáva féreg, a ki szökve mégy, mint a tolvaj. Elhagyod hűtlenül azt, a mit királyod bizott rád. Te is csak olyan gyáva, olyan áruló vagy, mint azok a társaid, a kik előtted futva — Eger várába igyekeznek . . .

Stefánia esküvéje.

Budapest, márczius 20. A Fremdenblatt értesülése szerint Stefánia esküvéje esztendőnkön lesz délelőtti tíz órákor.

Ugron Gábor ügye.

Budapest, márczius 20. Ugron Gábor ügyét ma tárgyalta az összeférhetlenségre vonatkozólag a bizottság. Ugron írásbeli nyilatkozatot adott be a bizottsághoz, melyben azt írja, hogy a törvény ugyan tiltja a képviselő vállalkozását a kormánnyal, de ő nem vállalkozó, hanem csak eladó. Eladását fix-árakon eszközölte; nyereségre, veszteségre nem dolgozott. A szállítás határideje ki volt tűzve márcz. 17-ig és ő az utolsó szemig beszállította a 108 waggon zabot.

Az osztálysorsjáték.

Budapest, márczius 20. Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő nyerményeket sorsolták ki: 20 000 koronát nyert 65248. — 10 000 koronát nyertek: 31.017 78530. — 5000 koronát nyert: 22752. — 2000 koronát nyertek: 944 2957 5985 8220 10958 24553 26068 32992 38254 39467 42954 45896 47743 48603 48907 49284 57777 70776 42723 74558 80874 99069. — 1000 koronát nyertek 192 11715 12432 13943 15148 16323 23845 23009 31703 35189 36680 39918 42268 42695 44075 45151 49669 49852 50151 50476 50254 51041 54655 58459 59352 62607 66296 67012 74181 74699 75859 76485 77905 80533 84770 90249 93544 95599 95833. — 500 koronát nyertek: 1282 3774 5300 6146 7941 7958 9922 10758 11145 13293 15684 22780 23264 23677 25565 27226 27305 29799 30759 31137 33299 34531 35323 39292 42693 47590 50006 54589 55067 55696 58196 58701 61427 65497 65819 66492 67355 68852 69555 75855 80853 81294 82514 82769 86132 86755 88986 90099 92392 92988 93759 93941 95392 96013 99339 99614.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Az angol alsóház ülése.

London, márczius 20. Az alsóház tegnap több óra hosszat tartó vita után 182

szavazattal 30 ellenében elfogadta második olvasásban a pénzügyi törvényjavaslatot és harmadik olvasásban a Nagy Britanniára vonatkozó cenzus javaslatot.

Dél-Amerikából.

London, márczius 20. A Times-nak jelentik Montevidéből tegnapi kelettel: A választott bíróságok dolgában Argentiniával kötött szerződést jóváhagyták és kihirdették.

Pestis.

Adelaide, márczius 20. Tegnap itt öt pestis-gyanus megbetegedés fordult elő.

Sidney, márczius 20. Itt ismét egy halálozás és két megbetegedés fordult elő nyilván pestis következtében.

Kina.

Washington, márczius 20. (Reuter.) Külügyminiszteriumi hivatalnokok tulzottnak mondják a kínai forrongásnak tulajdonított jelentőséget. Az Egyesült-Államok követének kívánságára kiküldtek egy kis ágyú-naszádot azzal az utasítással, hogy igyekezék mennél közelebb jutni Pekinghez és ha szükséges, megkönnyíteni a tengerészeti katonáknak a partra szállást.

Vasutépítés Abessziniában.

Frankfurt, márczius 20. A Frankfurter Zeitung-nak azt jelentik Zürichből, hogy lig abessziniai államtanácsos egy párisi pénzesoporttal tárgyalásokat folytat a dsibutiharrasz-adiszabébai vasut továbbépítésének finanszírozása tárgyában.

A nyomor halottjai.

Bécs, márczius 20. Long Domokos kereskedő négy lányával együtt megmérgezte magát. Az öngyilkosságot eziankálival követték el. A rossz üzleti viszonyok miatt nyomor fenyegette őket s ez üzte a halálba.

A dél-afrikai háború.

Debreczen, márczius 20.

Mint jeleztük, az angol hadvezetőség operációiban szünet állott be Roberts tábornagnak az a feladata, hogy Bloemfonteint hadműveleteinek bázisára tegye, s ehhez az kell, hogy állandóan biztosítva legyen a közvetlen vasuti összeköttetés Fokvárossal, ami most már meg is van. Ez a biztosítás tetemes csapaterejt köt le s ezeknek a beérkezése időt kíván; Bloemfonteint továbbá az eleségnek és hadiszereknek olyan tárházává kell tenni, amely az egész hadjárat alatt elegendő készletet nyújtson; ennek a megérkezése és beraktározása is időt kíván, s így a további operációk csak három hét múlva indulhatnak. A boerok azalatt szintén minden lehető megtesznek haderejüknek Transvaal határán való összevonására és pozícióik megerősítésére; mert hogy a végsőig fogják folytatni az elkeseredett harcot, ha Anglia enyhébb feltételeket nem a kconcedál, azt ma újra megerősítik. A hadjárat így elég hosszasanak ígérkezik, jöllehet Transvaal részéről még egyre folynak a békeközvetítés céljából tett kísérletek.

Mai tudósításaink a következők:

London, márczius 20. A Times-nak jelentik Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel, hogy a mult éjjel a portugáliai hatóságok sürgősen egy csapat gyalogságot küldtek Transvaal határára az ottani helyőrség megerősítésére.

A Daily Chronicle-nak jelentik Bloemfonteintől 17-iki kelettel: Clivier kommandója elé lovasságot küldtek ki. Kronstadtban a burok hadi tanácsot tartanak.

Fokváros, márczius 20. (Reuter) Milner kormányzó ma este katonai és magántitkára kíséretében elutazott innen.

Nem, ezt nem bírja elviselni. Ez sok, ez felülmulja lelki erejét. . . megfordul s fut vissza egyenesen az elhagyott üres várba.

A szolga nem birt nyomában haladni s csak a vár udvarán éri utól urát:

— Mi lesz velünk, jó uram! Mibez fogjunk? Mit csináljunk?

— Hát megverekszünk a törökkel, fiam. Ha pedig — tevé hozzá halkán, rövid szünet után — te is jobbnak látod Dobóhoz menni Egerbe: ám menj, nem tartóztatlak. Én magam is elvégzem a számadást azokkal a kontyosokkal. . .

— Ne küldjön el magától, uram. Ne kételkedjék hűségemben. Aki hű szolga voltam eddig, hű leszek ezután is. Én itt akarok maradni s itt akarok meghalni kegyelmeddel együtt. . .

— Hát pedig elküldelek én most szolgálom. Menj rögtön a városba és kísértsd meg: ha vállalkoznának-e néhányan a város férfiai közül ide jönni — a halál tor-kába. . .

A gyötrelmes, kínos éjszakát szomorú őszi nap váltotta fel.

Szolnok vár alatt dörögnek az ágyuk ércztorokból öldöklő, romboló tekéket okádva, török a falat, seprük a falakon álló vitézeket, mint a szomorú őszi szél seprük a sikon a megszáradt avart, a hervadt virágok leveleit.

. . . De minek írnök le az ostromot? Rövid volt az!

Elhullottak a védők. Elhullott az a pár száz nemes magyar, akik önként vállalkoztak arra, hogy vérükkel pecsételjék meg honszerelmüket. Csak Nyári Lőrincz és hű fegyvernőke nem esett el az öldöklő tusában, a kik pedig mindig elől s minde-

nütt ott voltak, a hol legrémesebben, leg-sűrűbben aratott a halál véres angyala.

Elve fogták el a törökök a két hőst, a kiket egymáshoz lánczolva kísérték Achmet pasa nagyvezér elé. . .

Felemelt fővel, nyugodt tekintettel állott meg a két magyar a gögös török előtt.

Azt várták a szerencsétlenek, hogy az elbizakodott kevély ember gyalázó szavakkal fogadja őket. El is voltak készülve, hogy gyalázó szavait gyalázóbbakkal, durvábbakkal fogják viszonzni, azután nem bánják bárminő halállal végezteti is ki. E helyett azonban leereszkedő, nyájás szavakkal fogadta s látva, hogy nagyon el vannak gyengülve, még ülessel is kínálta őket a pasa.

— Nagyon örülök, kedves fiam, Nyári Lőrincz, hogy életben láthatlak.

— Nem tudom, micsoda örülni való van azon, nagytekintetű pasa.

— De mondd csak, édes fiam, miért vagytok ti összelánczolva?

— Azt én sem tudom, kegyelmes basa. Bizonyosan így jobban tetszhetünk a te gyönyörűséges kontyos szolgálóidnak.

Most a kíséző jancsár-aga lépett elő.

— Hatalmas pasa! Parancsodhoz híven, e kettőnek kiméltük az életét s mikor legutoljára nagynehezen legyömöszöltük s fegyvereiktől megfosztottuk őket, pusztá kézzel is téptek, szagattak s mig meg nem vasaltuk, még lábaikkal is rugdalóztak, mint a szilaj csikók. Ez a félbolond plane (itt a fegyvernőkre mutatott) még harapott is, mint az eb; egy szolgálódnak az orrát, egy másíknak a jobb fülét harapta le; a szegény Jomail agát meg úgy vágta képen, hogy tizenhárom is hencseredett s orrán-száján

megindult a vére. Ezért lánczoltuk össze őket, hogy kárt ne tehessenek.

— Nagyon jól tettétek! . . . Mondd csak édes fiam, Nyári Lőrincz, én most Eger alá szándékozom, nem jönnél el velem?

— Ezer örömmel! Kivált ha a várba bebocsátasz. Meglátnád majd, hogy adnám vissza a kölesönt. . .

— Nem azért fiam, hanem egymagad féltelek elbocsátani Sztambul felé. Dobót is kihozatom hozzád Egerből, kettőtöknek aztán nem lesz olyan unalmas az utazás s inkább nem fogtok félni, bátrabbak lesztek.

— Hm! Tréfás ember vagy te, rettenthetlen Pasa! Hát azt hiszed, hogy Egerben is németek és spanyolok vannak? . . . Magyarok vannak ott, uram, nem gyáva nyulak. Abból ugyan bajosan lesz valami, hogy te kihozasd Dobót Egerből. Csak azt a tanácsot adhatom, jó lesz imádkoznod Muhammadhez, nehogy elkeressen Dobó Eger alól minden szekszemontástul és pereputyostul együtt. . .

Ilyen épületes párbeszéd közt telt el körülbelül három óranyi idő, a mikor a két fogoly elbocsátatott s a nagyvezér szigorú parancsot adott a foglyok felügyeletével megbízott jancsár-aganak, hogy Nyárral és szolgálójával kiméletesen bánjanak, egymástól el ne szakítsák, hiányt sem ételben, sem italban ne szenvedjenek, mert ha panasz lesz: egy fejjel fog megrövidülni az aga ur árnyéka.

Másnap felszedette a nagyvezér a sátorfát s indult egyenesen Eger vár alá.

Mi azonban ne kísérjük őt oda, ugyanis tudjuk a küzdelmes, de dicső napok történetét.

(Folyt. köv.)

HIREK.

— **Hány képviselőválasztó van Debreczenben.** A képviselőválasztókat összeíró küldöttség tegnap délután fejezte be a képviselőválasztók összeírását. Az összeírás szerint a hatvan-utcai kerületben 700; a Péterfiában 895; a Csapó-utczában 740; a Kossuth-utczában 800; a Varga-utczában 850; a Piacz-utczában 1300 a választók száma. Az összes választók száma Debreczenben 5295.

— **Uj doktor.** Váradi Ödön, városunk szülötte, a napokban avatott doktorra a budapesti egyetemen a jogtudományokból. A vasszorgalmu, képzett ifjut, ki irói működésével is figyelmet keltett maga iránt, örömmel üdvözljük.

— **A haditörvényszék palotája.** Em-lítettük, hogy a hadügyminiszterium a cs. és kir. 7. hadtestparancsnoksága utján *német nyelvű átiratban* kereste meg Debreczen városát, hogy Debreczenben az átirathoz mellékelt tervek szerint katonai törvényszéket és fogházat építtessen. Aczél Géza főmérnök véleményt adott a helyre nézve s a katonai törvényszék felállítására legalkalmasabb helynek tartja az új lovassági laktanya mellett elterülő városi földet, hol az építkezés 80 ezer forintba kerülne. Az átiratban megemlíti a hadtestparancsnokság, hogy 25 évre hajlandó a bérleti szerződést megkötni s a befektetett összegnek 6%-os kamatot évenként bérösszeg gyanánt megfizetni, abban a tárgyban a költségek honnan leendő fedezésére nézve Szabó József főszámvevő is jelentést készített. A főszámvevőnek ez a jelentése került a jog- és pénzügyi bizottságnak Vecsey Imre tanácsnok t. b. főjegyző elnöklésével tartott ülésén tárgyalás alá. A főszámvevő jelentésében elmondja, hogy Debreczen városa a jelenben nincs azon helyzetben, hogy a katonaság céljaira törvényszéket és fogházat építtessen, kivált ilyenkor, midőn úgy emelgetik a kamatlábot és még kölcsönfelvételtől sem lehet szó. Azonban ha mégis a város belemenne ilyen építkezésbe, nem lehet a főszámvevő véleménye szerint figyelmen kívül hagyni, hogy a katonai kincstár 25 évnél hosszabb időre szerződést nem köt s akkor joga van ott hagyni az épületeket. Arról kell tehát gondoskodni, hogy 25 év alatt annak az épületnek elállítási és fentartási értéke megtérüljön. Ennek pedig két módját javasolja: vagy fizeti a katonaság a befektetett tőkének 25-öd részét, vagyis 3200 forintot és a ki nem fizetett összegnek 7 százalékos kamatát, vagy pedig törlesztési számítás szerint félevenként 3433 frt 41 krt, vagyis haszonbér czimén 6744 frt 82 krt és e mellett a fentartási költséget a katonai kincstár viselje. A bizottság nem tette magáévá a főszámvevő jelentését s kimondotta, hogy a hadtestparancsnokság átiratában javasolt feltételek mellett javasolja a katonai törvényszék és fogház felépítését.

— **Szólószövetkezeti közgyűlés.** A debreczeni szőlő és bortermező szövetkezet ötödik évi rendes közgyűlését vasárnap délután három órakor tartotta meg a megyeháza nagytanácstermében. A közgyűlésen, melyen Kövy Lajos elnökölt, 27 tag jelent meg. Napirend előtt Kövy Lajos bejelenti, hogy gróf Dégenfeld József főispán lekötött és ezt levélben tudatta az igazgatósággal. A közgyűlés ezután az igazgatóság és a felügyelő bizottság múlt évi jelentését hallgatta meg, azt egyhangulag elfogadta és a felmentvényt megadta. — Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester

lemondott az igazgatósági tagságról és azt továbbra nem vállalhatta el, helyére Lukács Armin felügyelő bizottsági tagot választották meg. A megürült két felügyelő-bizottsági tag helyét Sesztina Jenő és Csanak József megválasztásával töltötték be. A közgyűlés gróf Dégenfeld elnök lekötésének feletti sajnálkozását jegyzőkönyvbe iktatta, egyszersmind elhatározták, hogy legközelebbre rendkívüli közgyűlést hívnak össze, a mikor új elnököt választanak. A gyűlés végén Pálffy igazgatósági tag szintén lemondott, kinek helyét a rendkívüli közgyűlésen töltik be.

— **A Kossuth-ünnepély elhalasztása.** A főiskolai Magyar Irodalmi Társulat elnöksége tudatja a közönséggel, hogy a jelzett Kossuth-gyászünnepély a temetés napján tartatik meg. A meghívókat az ünnepély előtt pár nappal küldik szét.

— **Kertgyűlés.** A Széchenyi kertben vasárnap, e hó 18 án tartatott meg a birtokosok nagy többsége jelenlétében a kertgyűlés; kertgazdának Varga Lajos, számvizsgálóknak Muraközy László és Kovács Károly lettek megválasztva. A birtokosok pénztárában van ez idő szerint 107 korona 56 fillér, melyből, az eddigi szokásoktól eltérőleg, — 100 korona a Takarékszövetkezetnek, — 100 korona a Takarékszövetkezetnél lett további kezelés végett elhelyezve.

— **Rabló az esküdtszék előtt.** A második esküdtszéki főtárgyalást a debreczeni kir. törvényszék holnapután, csütörtök reggel tartja meg. Tárgyalás alá kerül Kis Gábor böszörményi földműves rablási bűntügye. Kis Gábor a múlt év őszén Varga Ferencz társával együtt mulatott a böszörményi határ egyik csárdájában. A mulatság késő éjjelig húzódott el, a mikor is a két legény hazafelé indult. Kis Gábor az uton társát egy doronggal leütötte és az elalélt legénytől a nála lévő pénzt elrabolta. Kis Gábort másnap elfogták és azóta az ügyészség fogházában ül, mint vizsgálati fogoly. Kis Gábort a csütörtöki esküdtszéki tárgyaláson dr. Nyiri Ernő ügyvéd fogja védeni.

— **A kártya-adó.** A pénzügyminiszternek az év elején kiadott rendelete, amely az eddigi használatban volt kártyák nagyobb részét kétszeres bélyegilletéknek veti alá, annak idején a kártyázók között kellemetlen feltűnést keltett. Azért most örömmel fogják üdvözölni a pénzügyminiszternek ujabban kibocsátott rendeletét, amely szerint azok a játékkártyák, amelyeknek fehér szélzetei, bezárólag a kártyaképet körülvevő keretvonalig, illetve a keretvonal belső széléig, a két egymással szemközt levő oldalon, szélességben együttvéve 8 milliméternél nem nagyobbak: a nem mosható játékkártyákra nézve érvényes illetékmérv alá vonandók, ha csak vizálló anyaggal fényezve nincsenek. A nagyobb szélzettekkel ellátott, valamint azokra a játékkártyákra nézve is, amelyeknek fehér szélzetei fekete képkeret-vonalak hiányában nincsenek észrevehetőleg meghatározva, a nagyobb bélyegilleték rovandó ki. Ennek a rendeletnek, amely ez év április elsején lép életbe, az a jelentősége, hogy a legnépszerűbb kártyanemek ára nem fog megdrágulni.

— **Rablótámadás.** Tegnap éjjel 11 óra tájban vakmerő rablótámadás történt a szoboszlói országúton. Bagdi József helybeli lakos a tanyáról hazafelé tartott, s amint a szoboszlói és vasuti átjárónál volt, egyszerre három ismeretlen ember Bagdit hátulról megtámadta. A rablók közül kettő Bagdit letogta, — míg a harmadik hozzáfogott zsebének kifosztásához. A megtámadottnál a rablók 55 frt 70 krajczárt találtak. Kifosztás után Bagdit eleresztették, míg a rablók utjokat Szoboszló felé vették.

— **Elszámolás a magyar szentkorona országainak „Vörös-kereszt-egylet” Debreczen városi választmánya által „Ö kir. fensége a braganzai herceg” védnöksége alatt 1900. február hó 10-én megtartott zárkörű balról. Bevétel: felülfizetések 353 korona, belépti és páholyjegyekből 948 korona. Összesen 1301 korona.**

Kiadás: Zenéért 110, teremért 200, nyomtatványokért 77 kor. 20 fil., szolgáló személyzet 7 kor. 68 fil., tánczrend 43 kor. 68 fil., cotilion jelvények és csokrok 155 kor. 20 fil., a rendőrség és fodrásznő 26 kor. és levélbélyegekre 21 kor. 28 fil. Összesen 641 korona. Tiszta jövedelem 660 korona. Felülfizetések: Ö kir. fensége, a braganzai herceg 200., augs. légszesz ipartársulat igazgatósága 40, Bika-szálloda bérlői 20, Váradi Szabó Jánosné 16, özv. Kacskovics Ivánné 12, Simonffy Imre kir. tan. polgármester. báró Jozsinczy Miklósné és dr. Kola János 10—10, dr. Szentpály Benő 8, Márk Endre és Zádor Lajos 6—6, Csiffy Katalin, özv. Berger Henrikné és Berger Jenóné 5—5 korona. Összesen 558 korona. Mely szives adományokért fogadják az illetők a választmány mély köszönetét. Debreczen, 1900. márczius hó 14-én. Fenyéri Zádor Lajos vörös-kereszt-egyleti pénztárnok.

— **Elveszett óra.** Egy fekete női óra a Péterfián elveszett. Aki a szerkesztőségbe behozza, illő jutalomban részesül.

— **Képeslevelezőlap-ujdonságok: husvétii tojásos és nyulas. Kaphatók a Csokonai-papirkereskedésében.**

Az első esküdtszéki tárgyalás.

— Sáját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 20.

Debreczen polgárai ma először gyakorolták az államhatalom által gólgáira átruházott legszebb jogot: az ítélkezés jogát. Városunk jogászvilágának előkelősége jelent meg az igazságügyi palota nagy tárgyaló termében, hogy az esküdtszék első működése alkalmából jelenlétével is kiemelje a fontosságát, mely igazságszolgáltatásunk e reformjának tulajdonítható.

A bíróság részére fentartott helyen ott láttuk Bernáth Elemér kir. táblai elnököt, Igyártó Sándor temesvári kir. főügyészt, Pongrácz Jenő főügyészt, Csiky László főügyészi helyettesét, Márk Endrét, az ügyvédi kamara elnökét, dr. Megyeri Pál az ügyvédi kamara titkárát.

Magáról az első esküdtszék főtárgyalásról alább adjuk a részletes tudósításunkat; s itt csak annak — a mai tárgyalásból meritett meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy a debreczeni esküdtszék intelligenciái, józan ítélő képesség dolgában nem ad előnyt az ország egy esküdtszékének sem, s hogy a törvény méltó kezébe rakta le nálunk az ítélkezés legszentebb jogát. Azaz érdeklődés, melylyel a tanárok, kereskedők, iparosok s gazdálkodókból álló esküdtszék minden tagja a tárgyalás menetét kísérte az a buzgóság, a melylyel a tényállás részleteibe behatolni igyekezett: legelőkelőbb jele annak a lelkiismeretességnek, a mely a polgárok ítéletében az igazság őszerejű megnyilatkozását biztosítja.

Az első esküdtszék tárgyalás minden factora áthatva a reform nagy jelentőségétől méltóan állotta meg helyét. Az elnök emelkedett szellemű üdvözlő beszéde s az a tapintat, melylyel az egész tárgyalást vezetve, az új törvény intézkedéseit ismertette, az esküdteket hatáskörükről, eljárásuk módjáról kitanította, az a körültekintés, melylyel figyelmét a legkisebb formai és lényegbeli részletre kiterjesztette, a jeles polgári és kereskedelmi jogászt, mint elsőrendű tárgyalás vezetőt s büntető jogászt mutatta be.

A kir. ügyészség és a védelem képviselői elismert jeles tagjai karuknak s ha a hallgatóságban a mai rendíthetetlen bizalom

vert gyökeret az epochális reform-munka életképessége, üdvös hatása iránt, úgy ők büszkén kérhetnek részt maguknak a sikerből.

A tárgyalás lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

Pontban kilencz óraker vette kezdetét a tárgyalás Szücs Miklós dr. elnöke alatt. Szavazóbirák Szeőke István dr. és Hoffmann József voltak. A vádat Simonffy Béla dr. királyi ügyész képviselte, míg a védői tisztelet dr. Kőrössi Kálmán ügyvéd teljesítette.

Szücs Miklós dr. ünnepélyes csendben a következő beszéddel nyitotta meg az első esküdtzéki tárgyalást:

Elnök: Tisztelt uraim! Üdvözlöm az összes jelenvalókat és üdvözlöm önöket, esküdt uraim, a kik ma először fognak Debreczenben az új bünvádi perrendtartás alapján igazságot szolgáltatni. Igen természetesnek találom ezt a nagy érdeklődést, amely országos érdeklődés az esküdtzéki bírói intézmény életbeléptetése iránt nyilvánul. Mert az esküdtzéki bírói intézmény a bírói hatalomnak egy jelentékeny részét kivette a bíróság kezéből s átruházta azt ismét vissza oda, ahonnan eredt, a társadalomra és a mellett még egy rendkívül szabadelvű irányt fogadott el. Az esküdtzéki bírásokban sokkal nagyobb szabadság érvényesül a tények megállapítására némely elvek alkalmazásával azokra, amelyekre az iskolázott és fegyelmezett jogászok kezéből az ítélezés egy részét a törvénykezés kivette és ezt olyan esküdtkekre bízta, a kik csak saját lelkiismeretük szerint, de a törvény értelmében legjobb meggyőződésük, józan gondolkodásuk, lelkiismeretük és jellemerejüknek fogva vannak hivatva ítéletet, határozatot hozni. A szabadságnak ez az egyesítése a logikai gondolkodással és a törvénynek alkalmazásával ez némelyekben talán aggodalmat ébreszthet, én bennem azonban a legkisebb aggodalmat sem ébreszti, mert én azt hiszem, hogy ez csak hatalmat fog adni, hogy még inkább bebizonyosuljon az a régi igazság, hogy a szabadság és a jog minden téren csak támogatni tudják egymást; hogy a szabadság és a jog együtt, karöltve járva, kölcsönösen megerősödnek; hogy ezek ikertestvérek, mert a szabadság nem más, mint a helyesen felosztott jog és a jog nem más, mint a helyesen felosztott szabadság. Ennek a szabadságnak az érvényesítése, a midőn oly ítélobírák kezébe tesszük le az igazságszolgáltatást, a kik az ő véleményüket indokolni nem tartoznak, a kik csak egyetlen igen vagy nem szóval döntenek, a mi által az ő alkalmazkodási képességük sokkal nagyobb, mint a milyen az indokolás kötelezettsége által megkötött bírói. Ez egy olyan nagy reform, hogy ezt a legmerészebb ujitások egyikének kell tekintenünk. De Magyarországon az esküdtzéki intézmény, midőn megfontolom azt, hogy a legjobb törvények is bármily tökéletesen alkottattak legyenek, hogy azoknak a sikere áldásos eredményt biztosít és szerencsés lesz-e, csak attól függ, hogy milyenek azok a bírák, a kik ennek a törvénynek a végrehajtását kezükben tartják s azt, a mit a múlt, mint hosszas megfontolásnak hagyományát és biztosítékát kezükbe letett, azt napról-napra az életben mindenkivel szemben gyakorolják. Ez tehát az esküdtbíráktól, közvádlóktól, kir. ügyészekről és a védő ügyvédektől, érdemiségüktől függ. De nem féltem a magyar nemzet igazságszolgáltatását, nem féltem annak a nemzetnek az igazságszolgáltatását, a mely híres arról, hogy az igazságot szereti és a mely az ő legnagyobb fejedelmei egyikének — a ki, mint hadvezér, mint tudós, mint törvényalkotó, mint az ország belső békéjének organizálóját és határainak kiterjesztője, egyaránt a legnagyobbak közé tartozott — ezt a dísznevet adta: Mátyás, az igazságos!

Ennek a szép nemzeti hagyománynak az emléke ragyogja be az önök működését, ragyogja be ennek az intézménynek a jövőjét, ez legyen az legyen az, a mi az önök

kezében diszessé, magasztossá fogja tenni az igazságszolgáltatást, a melyet önökkel együtt szolgáltatunk!

Kir. ügyész (Simonffy Béla): az igazságszolgáltatás emez ünnepélyes perezésében, mikor a debreczeni kir. törvényszék területén gyakorlatba és életbe lépett az egyéni és állampolgári szabadság leglényegesebb biztosítékául szolgáló némely alaptételek és polgári jogok leglényegesebb részét képező esküdtzéki intézmény, örömmel ragadom meg én is, mint a vádhatóság képviselője az alkalmat, hogy az igazságszolgáltatás legérdemesebb, legkiválóbb férfiát, a védelem igen t. képviselőjét s különösen önöket, esküdt uraim, akik az anyagi igazság elérésében munkatársaink lettek, szívből üdvözlöm. A legszebb, de egyszersmind legnehezebb az a feladat, amelynek a megoldása önökre vár. Az állam büntető bírói hatalmának legfényesebb része szabadon és függetlenül a polgárok kezében van; Önökre bízván mindnyájunk becsületét, szabadságát és életét. A főbenjáró büntetést által megsértett jogrend, a közbekeze megzavarása, a megzavart társadalom, az életétől megfosztott polgár könyező családja, a vagyonában megrablott, a megsértett önöktől várja és kéri az elégtételt. Kell tehát, hogy biztosítékul szolgáljanak a büntetés és ártatlannak egyaránt, a törvény tisztelet és igazságszeretet hatása által akkor, amidőn nagy feladatukhoz hozzá kezdenek. Hiszem, hogy a társadalom védelmének és az emberek várakozásának teljesen meg fognak felelni. Az önök bírói működése és feladatuk sikeres megoldása megtermékenyíti a nép jogi érzetét. Az ártatlannak visszaadja szabadságát, a büntetés méltó büntetését és az erkölcsi javulást fokozza. Ezt óhajtja a törvény, ezt várja az új jogintézménytől a haza. Esküdt fognak tenni, uraim, hogy igazságosan és lelkiismeretesen ítélnék; ne feledjék tehát, hogy a tiszta lelkiismeretesség és igazságszeretethez nagy eszméit a mindenható és mindentudó Isten tette le az emberek szívébe.

A magy. kir. ügyészség, amely egykori feledhetetlen nagynevű vezére szerint igazságot kutat és követel, mindenkor nyiltan vallotta a jog- és szabadság elveit, mindenkor tisztelte a jogintézményeket, — ennek a testületnek nevében üdvözlöm önöket uraim és az önök lelkiismeretében és törvénytisztelőben vetett bizalommal akarunk mi kezdeményezőkké lenni az önök működésében. A magyar bíróság mindig drágaköve volt a mi jogintézményeinknek; legyen az, maradjon az, mint eddig volt, az alkotmányunk és a közszabadságnak biztosítóka.

Az ügyvédi kamara nevében felszólt **Mark Endre.** Mélyen t. uraim! Igazság, szeretet, törvénytisztelő, legyen a jelző, ezt mondotta előttem a kir. ügyészség igen t. képviselője; hogy ez így lesz, nem kétlem. A debreczeni esküdtzéki bíróság az értelmiségnek olyan magas fokán áll, hogy ez kétséget egyáltalában nem hagyhat fenn. A magyar ügyvédi kar évtizedek óta sürgette az esküdtbírók kifejlesztését s az esküdtbírók hatáskörének kiterjesztését. Természetes tehát az az öröm, a melyet érez a magyar ügyvédi kar, a debreczeni ügyvédi kamara és annak tagjai, a midőn rég várt és óhajtott jogintézményt látunk immár megvalósulni. Ebből az alkalomból a védő ügyvéd ur és az én collegám lesz hivatva kifejezni azt az örömet, a mit érezhet a védelem, az önök független gondolkodása és bírói működése felett. En pusztán csak rá akarok mutatni arra, hogy az ügyvédi kar soha sem tévesztette szem elől, hogy ő nem kívánta soha a valódi büntetés a törvény elől való elvonását; mindig azt sürgette, hogy ártatlan emberek soha büntetést ne nyerjenek. A magyar ügyvédi karnak ez az óhajta. Eddig a kir. törvényszék intézkedéseiben is teljes megnyugvást talált, ott is teljes garanciáját látta az egyéni szabadságnak; most azonban a büntető törvénynek önök által más szempontból való megvalósulását látja. Eddig a bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket alkalmazta a büntetés kiszabásánál, most az önök lel-

kiismerete alkalmazhatja azt és kimondhatja, a mit a bíróság a büntetés kiszabásánál alkalmazott.

A midőn önöket szívből üdvözlöm és nyugalommal várom azt, hogy a hozzáfűzött nagy reményeknek az esküdtzéki intézmény a hatáskörnek ily módon önökre való átruházása által teljes megvalósulását nyeri, — ezzel zárom be szavaimat:

„Fiat justitia, ne pereat muadus!”

A védelem részéről szolt Dr. **Kőrössi Kálmán:** Azok a lelkes és szép szavak, a melyek a törvényszéki elnök ur, a királyi ügyész és a kamarai elnök ur részéről az esküdtz. bírások üdvözlésére elhangzottak, bármily hü visszhangja is voltak az öröm teljes várakozásnak, a melylyel az egész társadalom az új jogintézményt fogadta, mégis úgy érzem, nem volna teljes ez az üdvözlés, ha nem csatlakoznék ahhoz a szónak kisebb erejével ugyan, de az őszinteségnek époly nyilvánulásával a védelem képviselője is. Én is tehát, mint-hogy a megtartandó esküdtzéki főtárgyaláson szerencsés leszek a védelmet képviselni, ennek nevében is egy pár szívből fakadó szó kíséretével sietek az új intézmény üdvözlésére. Hogy is maradhatna most némán a védelem, hiszen méltán örül az új intézmény által esküdti tisztre szoltított polgár, méltó örömmel üdvözlö az új eljárást a védő képviselő, oly odaadó készséggel, mint a mit az elnök ur elhangzott szavai is igazolnak; odaadó készséggel fogadja társaként a rendes bíró, de az örömeinek nagyobb melegével mégis csak a védelem felé nyújtja karját. A szálló ige a felnőttek iskolájának nevezi az esküdt bírásokot. És így is van ez. Ha olyan nehéz is e feladat, mint a milyen szép és magasztos, azért mégis sikeres megoldásra talál, mert a felnőttek iskolájában a saját életismeret, polgári önbecsület, az igazság diadaláért való ellenállhatatlan vágyakozás és az a belső csatlakozás, — mondhatnók isteni sugallat, — a mely az esküdtzéki intézményben van megvalósulva, ott a legnehezebb kérdések utvesztőjén is igazságra talál. Hogyne örülnének tehát az esküdtke az új perrendtartásnak? A vád képviselője nálunk nemesak arra törekszik, kitűnik ez a kir. ügyész ur elhangzott szavaiból is, hogy a bűn büntetéssel sújtassék, hanem magasabb elvi alapon állva, biztos és tiszta tudatában van annak, hogy a büntetés a társadalomra való kihatásában csak úgy éri el a maga célját, ha ott a szabad megnyugvás érzetét kelti föl. Nem méltó örömmel üdvözlöte-e az esküdtzéki bírásokot a vád képviselője?

Királyi bíróságaink nem is egészen három évtized alatt azt az eredményt vitták ki, hogy a közeliismerés közkincsét maguknak mondhatják.

Belém oltották azt a hitet, hogy jönnek reánk súlyos idők, a mikor a megpróbáltatás nehéz pillanatában többé-kevésbé megrendül a bizalom; de a magyar bíró igazságszolgáltatásába vetett közhit akkor is szilárdan álló sziklaszál lesz a hullámok között. Ha a magyar bíróság a közbizalomnak ily meghitt letéteményese, akkor nem lehet egy elzárkózott külön kaszt, hogy a nemzet testével és annak tagjaival közös vérkeringésbe ne álljon és ennek a közös vérkeringésnek érett tagja ne legyen, akkor, a mikor az esküdtzéki polgárt maga körébe emeli.

Mit szóljak a védelemre. Egy példából indulok ki és remélni merem, hogy állásom függetlensége és e pillanat méltósága egyaránt távol tartja azt a feltevést, — mert én például a debreczeni törvényszéket állítom oda és saját, bizonyára minden kartásam véleményével egyezőleg hangoztatom, hogy a védelem szempontjából mindig elment addig a határig, a meddig a jogász bíróság elmehet. De ép azért hoztam ezt fel, hogy a példából már magából kimutassam, hogy az esküdtzéki intézmény szükségét a védelem szempontjából még ily bíróság gyakorlata mellett is éreznék. A szakbíró helyzete tagadhatatlanul megkötöttebb. Az esküdt is jogszabályok törvény alapján ítél; de most minden jogszabály etikai eredetű, az esküdt,

midőn ítéletet mond, az örök igazat keresi, az örök igaz megnyilatkozását várja, sőt ha szabad ezt a kifejezést használnom: ösztön-szerűleg is azt, mi a szabályban az ethikai tartalom, a mit a jog kíván; az esküdt ezáltal bár a jogszabályt alkalmazza, elvesz annak melegéből és a védelem számára oly támpontokat talál, a melyeket a bírónak alkalmazni módjában nem áll. Mint mikor a régi várt jövevény megérkezik s örül az apa, testvér, a jóbarát, de a legnagyobb örömmel mégis csak az édes anya várja, úgy az esküdtzéki intézmény rég várt idejének bekövetkeztekor, méltán örül az igazságszolgáltatás minden barátja, de a legnagyobb öröm mégis csak a védelemé. Kétség által nem ingatott bizalommal üdvözlöm tehát az új rendet, bizom abban, a mit az elnök ur is hangsúlyozott: népünk jog- és igazságszeretetében. — Nagyságod nemrég ünnepi székfoglaló beszédében azt mondotta volt, — fülemben cseng a szó — az új bünvádi perrendtartás egyik vezéreszméje, hogy az igazságszolgáltatás ezután két irányban mélyebre száll, tudniillik: a tények megállapítása és a jogszabályok alkalmazhatósága tekintetében. Bizom abban, hogy a magyar esküdtet törvény nem fogja cserben hagyni soha, sőt bizomjában, hogy e mélyebb számitás a magyar esküdt eddig fel nem használt ítélőképességével erős életerejű humussá fog tisztulni, bizom abban, hogy a magyar esküdt a törvény által kezébe letett óriási jogkörrel nem fog visszaélni soha, mert már Deák Ferencz, a haza bölése megmondotta, hogy a bírói székbe emelt polgár a bíró jellemét ölti magára.

Nem félek attól, hogy e végeredményben idegen származású intézmény nemzeti sajátosságainkra káros hatással lenne. Jogtörténetünk évezredes fejlődése tanuskodik a mellett, hogy a mit idegenből átvettünk, azt a nemzeti geniusz magyarrá tudta átalakítani. Ha más nemzetek polgárai meg tudtak felelni esküdti feladatuknak, akkor erre Werbőczy népét gyengének gondolni a magam részéről indokolatlan kishitűségnek tartom. És végül engedtessek meg nekem, hogy annak a karnak a szempontjából mérlegeljem az új intézmény jelentőségét, habár csak rövid szóval, a mely kar egyik igénytelen tagjának büszkén vallom magamat. Ha igaz az, hogy a törvényhozás azokban a bűnperekben, a melyekben a legföltettebb anyagi és erkölcsi javak, becsület, élet, szabadság, vagyon, polgári és politikai jogok vannak kockára téve, az esküdtbíráskodást találta legmegfelelőbbnek, akkor annak is igaznak kell lenni, hogy ezután az a sokszor megbántott ügyvédi kar a közelismerés nagyobb részét mondhatja magáénak.

Ugy tünik fel nekem, mintha most is egy sugár, egy előrebocsátott sugár jönne felénk, a mely az új intézményt nagy örömmel fogja növelni. Legyen ez, s ezzel végzem is szavaimat: legyen az új intézmény hasznára az igazságszolgáltatásnak, emelje a bírói, ügyvédi, ügyvédi karnak, fokozója a polgár önértetének, oltalmazójának, üldözője a bűnnek és hogy mindezt egy közös óhaj-tásban egyesítem: legyen az intézmény egyik leghathatósabb előmozdítója a magyar haza felvirágzásának.

A tárgyaláson megjelent 27 esküdt, közülök kisorsolták a következőket:

Teremy Gábor gazdálkodó, Szabó István kereskedő, Falk Lajos gyáros, Bayer Ferencz dr. kereskedelmi akadémiai igazgató, ifj. Csanak József kereskedő, Somogyi Pál tanár, Antal Vincze férfiniszabó, Szabó József ács, Szabó Kálmán gyáros, Rickl Géza föld-birtokos, Szakácsi András hentes, Kovács Mihály kereskedő.

Ezután elnök figyelmeztette az esküdtteket fontos kötelességükre s elsorolta előtük az eskü tartalmát. Az esküdttek egyenként hangos szóval mondták:

— Esküszöm! Isten engem, úgy segéljen!

Ezután elnök fölolvassa a vádló határozatot, amelynek lényege az, hogy Kuti Gábor 25 éves h.-hadházi napszámos koreszmai összeszólalkozás után múlt év november

19-én este megölte ifj. Fekete Sándort és ezt bottal úgy ütötte jobb halántékon, hogy az másnap meghalt. A vádlóhatóság e miatt emelt ellene vádat szándékos emberölés bűntette miatt.

A vádlott, Kuti Gábor az elnök-bíró szavára úgy felel, hogy:

— Hier!

Aztán elmondja, hogy a koreszmában ifj. Fekete Sándor leütötte az ő boros üvegét, majd föbe is ütötte. A miatt felfogadta, hogy majd visszafizeti a kölcsönt. Erre november 18-ikán este jött az alkalom, — megvárta ifju Fekete Sándort az utcán s egy somfabottal rávágott. Agyon-ütni nem akarta, nem is látta, hogy hova ütött. Beismeri, hogy bűnösnek érzi magát, de tagadja, hogy előre megfontolt szándékból cselekedett volna.

Ezután a tanukihallgatásra került a sor. Fiatal jóképű legények jönnek be egymásután, hogy vallomást tegyenek az ügyben. Nagy derűtséget keltett egyiknek a kijelentése.

Az elnök azt kérdezi tőle:

— Van-e gyermeke?

— Még nincs. Feleli rá az új házas.

Bartha János honvédbaka csákósan lépdelt be s a feltett kérdésekre alig-alig tudta megtalálni a kellő feleletet. Örökösen az „izét“ emlegette. Az esküt is feltett csákóval szándékozott letenni, de az elnök tapintatos modora, megnyerő, nyájas beszéde lefegyverezte a vitéz katonát s letette a csákót.

A tanuk különben nagyrészt Kuti javára vallottak. Fekete Sándort kötekedő legénynek ismerték. „Olyan betyárosféle volt“, jelentette egyik tanu.

Különben a vádlott maga sem abból a fajtából való, mely veleszületett rossz hajlamainál fogva képes ölesre vetemedni. — Mosolygós arcú, csendes legénynek látszik, aki bizony nem igen tudna „maghajtani egy falut“. Tudja, hogy rossz fát tett a tűzre s nem mentegetődik. Areza szomorúságot tükröz vissza. Bizonyára sajnálja a legény czimborát, kinek ifju élete az ő súlyos ütésétől semmisült meg.

A tanuk kihallgatása után idb. Fekete Sándort és feleségét, kiknek a megölt legény a gyermekük volt, hallgatták ki. Feketének gyászos hangon sorolta el a fájdalmas esetet.

— Hazajött a fiu, szomorú volt az areza. Mindjárt észrevettem, hogy baja van. Mi lelt, fiam? — Kérdeztem tőle. — Talán nem esett jól az étel?

— Jó volt az, édes anyám; nincsen nekem semmi bajom!

Rátartós volt egy kicsit, szégyelte kivallani, hogy megütötték.

Elnök: Folyt a vér a fejéből?

— Nem folyt az, kérem, nem látszott azon semmi. Nem is akarta megmondani a fiam, de már hallottam az asszonyoktól, hogy Kuti fenyegetődik. Még Kutiné is mondta, hogy majd megfizet még az ő fia. — Kárpótlást követel 39 frtot, mert ennyibe került az orvos meg a temetés.

Papp László tanuhoz ezt a kérdést intézi Bayer dr. esküdt:

— Mutassa meg, hogy hordják Hadházon az ilyen vastag botot. (T. i. az olyan botot, amilyen bűnjelként feküdt a bíróság előtt.)

Tanu: A hónunk alá szoktuk venni, az ujjas alá.

Az orvos-szakértő kihallgatása után a tárgyalást az elnök d. u. 3 óráig megszakította.

Délután 3 órakor ismét kezdetét vette a tárgyalás. Dr. Simonffy Béla kir. ügyész terjesztette elő vádbeszédét, melyben Kuti ellen a szándékos emberölés vádját tartja fenn s kéri az esküdtteket, hogy ilyen értelemben mondják ki felette a bűnt.

Dr. Kőrössi Kálmán tartalmas védőbeszédében nem látja beigazoltnak a szándékos emberölés vádját s védettjét csupán halált okozott súlyos testi sértés vétsége miatt kéri elítélni.

Az esküdttekhez a következő kérdés intéztetett:

1. Bűnös-e Kuti Gábor abban, hogy

Fekete Sándort szándékosan megölte, a nélkül, hogy szándékát előre megfontolta volna?

2. Bűnös-e Kuti Gábor abban, hogy Fekete Sándort szándékosan, de ölési szándék nélkül akként bántalmazta, hogy az így előállott súlyos testi sértés folytán a megsértett halála következett be?

Az első kérdésre *nemmel*, a második kérdésre *igennel* feleltek az esküdttek.

Ennek alapján a királyi törvényszék Kuti Gábort halált okozott súlyos testi sértés vétségeért *három évi fegyházra* ítélte.

A kir. ügyész és védő megnyugvással vették tudomásul az ítéletet: Kuti ellenben semmiségi panaszt jelentett be.

Irodalom.

Az agarászat vokabuláriuma.* Aki nem vadászember, nem is tudja, hogy milyen gazdag a magyar nyelv vadászati műszavakban. Különösen érdekes az agarásznelv, mely valósággal *arabus* annak, a ki nem agarász. Dr. K. Tóth Mihály debreczeni rendőrkapitány „Agarászat“ cz., most megjelent jóízű verszetének végén így állította össze e műszavakat:

Győzős agar az, amelyik kitart a nyul mellett, hosszasan éri be a Sebesnél, de a nyulat köteles megfogni; a nyul erejének csökkenésével mindinkább fokozódik hatalma a vad felett. Az ilyen agar egy-két futás után, ellentétben a Sebessel — csakis hatalmasabb lesz.

Sebes agar az, a melyik a bármely távolra kelt nyulat gyorsan beéri, néha többször is, de egy-két futásnál tehetségét rendesen kiadja. Sebes agar többnyire angol faj, győzős a magyar. E két tulajdonsággal ritka agar van megáldva, az ilyen agar az agarászok ideálja, olyan, mint a fehér holló. — **Primás** agar az, a mely a vele futó kutyák fölött dominál, kiválóan dolgozik. A többi mintegy csak segít neki.

Hajtásnak nevezzük, mikor a nyul felugorván a lovas előtt, az agaroknak a lovas azt bemutatja s utána iramodik az egész társaság.

Kapás alatt értjük, ha az agar a nyulat futásban derékon, vagy hátul szájával elfogja.

Gyepvezérnek hívják azt, ki ha többen agarásznak, közbültre áll föl, tőle jobbra s balra huzódnak a lovasok 15—20 lépésnyi távolságban egymástól. A vezér a társaságot vezeti, kormányozza.

Irányt ad a gyepvezér felállításánál s minden fordulásnál, melyhez mindaddig tartják magukat az agarászok, míg a hajtás meg nem kezdődik.

Kél a nyul, midőn a lovas vagy a kutya felugratja helyéről.

Borzásnak nevezik az agarászó területnek olyan részét, mely egy vagy több arasznyi magasságu gázos bozóttal van fedve, ide huzódik, itt tanyázik leginkább a tapsi.

Hajrá kiáltással a lovasok a felugró nyulat mutatják be az agaroknak; csak néhány-szor kell kiáltani s egyidejűleg a lovat a nyul irányában kiereszteni, mire az agar fölugrik, s villamgyorsan rátekinthe a lovasra, ennek irányáról a nyulat fölveszi. Hajtás közben, ha a lovas szükségét látja, *hajrá te! kutya te!* kiáltást, hallathat.

Felveszi a nyulat az agar a hajtás kezdetekor, de ha a kutya néha egy vagy más ok miatt elveszti a nyulat, újra meg újra felveszi. — **Megvágja** akkor, ha futásközben a nyulat érinti, de még e fogni nem sikerül neki. Az éres a vágásnál egy árnyalattal kevesebb értékű dolog, mert akkor a nyul még szalad a fölveti irányban, nem ül meg egy pillanatra, mint már a vágásnál, itt nagyobb veszedelmet érez. — **Fordítást** végez az agar, ha a nyulat úgy éri, hogy a futási irányát változtatja — **Jobb szárny** nak neveztetik a gyepvezértől jobbra álló agarász. — **Bal szárny** nak a baloldalra álló lovas.

* A Pesti Napló márcz. 16-iki számából.

Front az agarászok egyenes vonala, amelynek betartása a lovasok kötelessége.

Felhuz a kutya akkor, ha futásban együttartó kutyák közül kiválva, a nyulhoz közelebb ér, vagy ha szemmel látható igyekezettel az az előtte futó füles mellé hatol.

Pozíciós nyul az, amelyik az általa kiválasztott, kiszemelt menekülő helyétől, erdőtől, eserjéstől nem távozik el messzire, s ha bajba kerül, nyilegyenesen repül oda; az ilyen nyulnak elfogása legnehezebb feladat.

Pusházva rámegey az agár a nyulra, ha a nyul a legközelebb levő agártól fordítást kapva, irányt változtat, s ekkor a hátrább futó kutya nem a nyul nyomában fut, hanem spórolva a területtel, ferdéz, kitér a hajtás irányából s a rövidebb uton rohan a nyul felé. Ez súlyos, sőt diszkvalifikáló hiba az agárnál.

Viszi az orrán a kutya a nyulat, midőn közvetlenül a nyul háta mögött egyenesbe szalad, orrával csaknem érinti s úgy látszik, mintha orrával kitaszítaná. Ez az olyan agarak szokása, melyek nem jó kopók. — **Kihuz** a nyul, mikor mellé futva az agarak már-már elérik, de összedelve teljes erejét, pár pillanat alatt hátrahagyja a kutyákat.

Zsinórt ereszt akkor, ha az utánna dolgozó agarak őeltt egyenes irányban megy el a nyúl területen, mintegy jelezve, hogy a versenyt fölveszi, mert bizik erejében. — **Czérnája elszakad** az agárnak, ha valami ok miatt a nyulat beérni képtelen s a távolság közöttük fokozatosan növekszik.

Magát a nyulra rálöki az agár, ha a futásban a nyultól csekély távolban lévén, e távolságot behozza azzal, hogy magát mintegy erős lendülettel rádobja a nyulra.

Meg-megborogatja a nyulat, ha az agár hosszú futás után beéri s a nyul hol jobbra, hol balra kitérve tovább fut, irányja felé tartva azonban.

Vágást ad vágásra akkor, ha a nyulat meglehetősen kifárasztva, a vágás után nem eresztí tovább érintetlenül, hanem vágja, derekálja tovább, gyors egymásutánban, tőle telhetőleg.

Laviroz a nyul, ha a kutyától messze kél, úgy viseli magát, mintha komolyan nem venné a veszedelmet; futásban ide-oda ugrál, valóság-gal játszik. De ha közelre kél, ezt megteenni nem meri.

Fent maradt a kutya, ha a veleszaladó társait minden tekintetben legyőzi.

Leesik a társaitól megvert, legyőzött agárt. — **Szólo** az az agár, melyik egyedül, segítség nélkül biztosan, beszámol két-három fülessel.

Gyalogló az az agár, melyik a nyulról soha sem áll le, a távolság nem kedvetleníti el, kíséri mindaddig, míg a nyulat teljesen megpuhította, kifárasztotta; az ilyen kutya az agarászó nyelven „pecsenyére” hajt.

Csell vet, csinylt követ el a nyul, ha futása közben ügyes fufanggal térelőnyt nyer, vagy meglapul, vagy menekülő helyre ugrik, zavarba hozva a lovasat. — **Karikára** vág az agár akkor, ha oly erősen éri a vadat, hogy teljesen fogásra nyul hozzá, miáltal a nyul egy pillanatra megül s karikaformába fordulva fut tovább.

Pariroz a nyul, mikor az agár fogásra hajt s a nyul a hozzáértést irányváltoztatással előzi meg.

Kitart az agár, ha a nyulat nagy előnyt nyerni nem engedi, nem hagyja, hanem nyomában haladva győzi le.

Ivet ugrik a nyul, mikor több kutya által beérve, ereje végfogytán van, s parirozni képtelen, hanem a kutyák közül a levegőbe feldobja magát s ivugrással igyekszik szabadulni. — **Átvesszi** a nyulat az agár, ha a másik kutya fordítva a nyulat, mintegy megkínálja társát a vaddal, hogy az is vegyen részt a fogásban. — **Fujtatva szalad**, ha a vad erejét látva, pár pillanatra pihen, erőt gyűjtve a küzdelemre.

Irányt vált a kutya s a vad is, ha vagy szándékosan, vagy valami ok miatt eltér a futás onalától.

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 20.

Értéktőzsde.

Kötötett	Kezdődött	1/2 1 órákor zárlat
	forint	forint
Buza áprilisra	7.67	7.54 — 7.68
Buza októberre	7.86	7.76 — 7.81
Rozs áprilisra	6.39	6.34 — 6.40
Zab áprilisra	5.—	5.35 — 6.68
Tengeri májusra		
1900.	5.27	4.94 — 4.95
Repeze szept-re	12.60	12.65 — 12.70

A határidő-üzlet.

Déltáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	751 kor 60 fill
Magyar hitelrészvény	749 „ 50 „
Osztrák-magyar államvasúti részvény	645 „ 50 „

Déli zárlat:

Osztrák hitelrészvény	753.— kor. 50 fill
Magyar	749.— „ 25 „
Osztrák-magyar államvasúti részv.	659.— „ 35 „

Déltáni zárlat 4 órákor:

Buza tavaszra	7.51 — 7.52
„ őszre	7.74 — 7.75
Rozs tavaszra	6.32 — 6.33
„ őszre	6.56 — 6.57
Zab tavaszra	4.92 — 4.93
Tengeri májusra	5.89 — 5.90
Repeze aug.—szept-re	12.80 — 12.90

Családi szerencse.

Nagyon nyakasok azok az emberek, a kiket, bár ismerik a szobanforgó családot, a következőkben leirt dolgok nem győzik meg, mert ha annyi meggyőző ok találkozik egyetlenegy házban, kell, hogy megtérjen a leghitlenebb is. A megemlékezésre méltó esemény a következő: Pierre-Gaspard Zufferey ur Saint-Luc Anniviersben (Wallis) három év óta keservesen és kétségbeesve czipelte életét. Miadinkább elhatalmasodó vérszegénység ásta alá egészségét és arra kényszerítette, hogy munkáját abba hagyja. Ennek a betegségnek minden jele észrevehető volt rajta, fejfájás, heves oldalszurás, általános gyöngeség, étvágy és álom hiánya és hogy teljes legyen a szomorú kép, folyton sötét gondolatok kínozták és leirhatatlan kétségbeesés. Minden vérszegény ember körülbelül ugyanettől a bajtól szenved, mert gyöngye vér

kering ereiben és tóg kaput nyit minden betegségnek, mely még a halált is előidézhetheti. A vérszegénység oka lehet sok más betegségnek is, mint például: reumatizmus, idegesség, idegbaj, általános gyöngeség stb. Valamely hatalmas fölfrissítő szer hamar legyőzi a bajt, csak követni kell Pierre Zufferey ur példáját, aki nemcsak a maga, hanem két gyermeke számára is Pink-pilulát használt.

Három év előtt, írja levelében, vérszegénység támadt meg, mely olyan rohamosan terjedt, hogy mert minden erőmet elvesztettem, abba kellett hagynom a munkámat. Nem volt étvágyam, nem volt álom, folyton fájdalmat éreztem, míg végre elhatároztam, hogy a sokat emlegetett Pink-pilulát használok. Egészségem ezután észrevehetőleg jobbra fordult és gyorsan annyira helyre jöttem, hogy munkámat ismét folytathattam. Tizenhét éves fiam, aki a lakatos mesterséget tanulta és vérszegény lett, annyira elgyöngült, hogy el kellett hagynia a műhelyt. Jusz-tina leányom, aki egy szállóban szolgált, épen ki akart lépni a szolgálathól, mert ugyanaz a betegség és gyöngeség fogta el. Mindkettőnek Pink-pilulát adtam és a szerencse úgy akarta, hogy mindkettő meggyógyult, a mint én meggyógyultam és folytathatta mesterségét.

Ez a bizonyíték bizonyára megérdemli, hogy általánosan ismerjék, mert jót tesz az ember, ha elősegíti, hogy a béke visszatérjen valamelyik sorssújtotta családba, mint a hogyan Zufferey családjába visszatért. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerertárban. Egy doboz ára 3 Korona 50 fillér és hat doboz 18 Korona. Magyarországi főraktár **Török József** gyógyszerertárban, Budapest, Király-utca 12.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1900 évi márczius hó 21-én,

Ninon.

Dalnu 2 felvonásban.

Ezt megelőzi:

A királyné apródja.

Vigjáték 1 felvonásban.

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

8.

— Hissen nincs valami nagy hideg, — igyekezett férje megnyugtanni. Merem állítani, hogy nem érzi hijját. Hanem azért mégis csudálkozom, hogy gyöngéledő létere ilyen későn a szabadba megy.

— Bizony jobb szeretném, ha nem is tenné többet, mert még hirbe hozza a házunkat, — zsörtölődött az asszony.

— Hirbe hozza, — ugyan mivel? — kérdé férje.

De épen ekkor megszólalt a csengő és ő kiment az ajtót kinyitni. Mrs. Fleming jött be, egy hatalmas szérohamtól kísérve.

— Micsoda egy éj ez! — mondá elégedetten. Mielőtt fölment volna szobájába, még megállott néhány pillanatra a lépcsőházban és szemével kísérte a férfit, míg ez a kaput bezárta.

— Nem tudtam megállani, hogy ki ne menjek egy kicsit a szélbe; pedig tartok tőle, hogy nem valami okosan cselekedtem. Reményem, jól bezárja az ajtót, nehogy valami tolvaj bejöhessen? Nagyon helyes. Aztán kérem, mondja meg Smithné asszonynak, hogy magam is találtam egy kendőt a lédám tetején...

Smithné épen megjelent az ajtóban, kezében egy kendővel, melyért az emeletre fáradt.

— Igazán sajnálom, hogy hiába fárasztottam, — fordult most Mrs. Fleming ő felé. Epen azt beszélem Smith urnak, hogy megtaláltam a magamét és csak azért nem vártam be, míg újra lejön, most már ugyanis későre jár az idő.

— Pedig ez már megvolt akkor, — felelt Smithné kissé feszesen, — mert mint gyakran mondja: gyűlöli a lépcsőmászást és nagyon bántja, ha valaki a bolondok útját járhatja vele, — és nem voltam őt pereznél tovább odafenn.

— Nagy szivesség volt igazán, — mentegetőzött Mrs. Fleming; — és ha tudtam volna biztosan, hogy hol találhatom, megmondtam volna, hogy már ne keresse. Nagyon sajnálom, hogy terheltem vele.

— Nem tesz semmit, asszonyom, — felelt Smithné, — most már egy kicsit nyájasabban.

— No de már most jó éjszakát mondok — mondá Mrs. Fleming, mert már nagyon is ideje, hogy lefeküdjem. Reményem, csak nem szereztem valami bajt magamnak a sétámmal. Mert az egészségem nincs egészen rendben és ugyancsak vigyáznom kell magamra. Jó éjszakát!

— Jó éjszakát, asszonyom.

Mrs. Fleming megindult fölfelé a lépcsőn. Az előcsarnok lámpája odavilágított sárga hajára és megvilágította kabátposztójának mintázatát.

— Igen, még valami jutott eszembe, — szólt most visszafordulva. En éjjel egy kicsit félénk vagyok és igen ébren alszom és — és mindég szeretem tudni, hogy a házbeliek hol tartózkodnak. Csöngettyüm, azt hiszem, a földszintre szolgál, — vagy nem? Pedig ha így van, ez nem valami kellemes rám nézve, mert nem tudni, mikor lehet szükségem valamire. A kegyed szobája hol van, Smithné asszony?

— Pedig nincsen semmi ok a félelemre, mert Brinvilleben nincsenek tolvajok. Nem is voltak az idejét sem tudom, mióta; és akkor sem magánházban, hanem valamelyik fogadóban. De akárhogy is, csak meghalljuk, ha Nagyságod szólítani talál, mert épen fölötté lakunk.

— Az uteza felől, vagy az udvar felől?

— Az udvar felől; hanem azért meghalljuk okvetetlenül.

— Köszönöm, — szólt Mrs. Fleming. Csak ezt óhajtottam megtudni.

Evvel eltűnt a lépcsőfordulónál.

(Folyt. köv.)

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.
Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

306
1900.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni ipartestületnél évi 600 korona fizetéssel rendszeresített **kézbesítői állásra** ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázók felhivatnak, hogy sajátkezüleg irt és aláírt — életkort, foglalkozást és egészségi állapotot igazoló okmányokkal felszerelt — kérvényeiket, folyó **1900. évi márczius hó 27-ikén déli 12 óráig** az ipartestület iktatóhivatalába annyi- val bizonyosabban adják be, mert elkészen érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kézbesítő csak debreczeni illetőségű iparos lehet s megválasztása esetén köteles lesz állását 14 nap alatt elfoglalni.

Debreczen, 1900. márczius hó 20-án.

Tóth Kálmán,
ipartestületi elnök.

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 20 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk — Czim nélküli hirdetősekről a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajczar bélyegilleték fizetendő.

A Csapó-utca elején 3 szobás, előszobás, vagy 6 szobás, előszobás kényelmes urilakás, esetleg 5 szobás utcai lakás tartozékaival együtt május 1-től kiadó, az udvarban jóvizű kut és mosókonyha.

Egy már irodában gya- korlattal és szép folyékony írással bíró fiatal embert vagy leányt **segédkönyvelőnek keresünk.** Német nyelv ismerettel bírók előnyben részesülnek. Írásbeli ajánlatok bizonyítvány másolatokkal **Kohn Adolf és Fia** céghez Debreczenben intézendők.

Naplók,

Főkönyvek,

Pénztárkönyvek,

Folyószámlakönyvek,

Lejárati könyvek,

Előjegyzési könyvek,

Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírosból készítve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papírosból

legolcsóbb beszerzési forrása

a Csokonai-papirkereskedés

Kossuth-utca 13.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRE ÉS TÁRSAI

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: naplók, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

MINDEN MUNKA
A LEGNAGYOBB
GONDDAL
KIALLITVA,
MINDAMELLETT
MÁS
KEZDETLÉGES
KIVITELNÉL
OLCSÓBB ÁRON.

